

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΜΑΤΗ

Με αφορμή την διατομική έκθεση της Μαρίας Σταμάτη με τίτλο “Without Which, Not / Sine Qua Non” με τον Κώστα Βίττη, στην Γκαλερί Εικαστικός Κύκλος ΔΛ, συνομιλούμε με την καλλιτέχνη για την καινούργια ενότητα έργων της, που στο επίκεντρο είναι ο άνθρωπος, όπου είναι έντονη η παρουσία του, μέσα από την απουσία. Η Σταμάτη εν-νοηματοδοτεί, μια εκφραστική ζωγραφική, που μαζί με τον λόγο, το νήμα, την δαντέλα και το οικοδομικό πλέγμα, συνθέτει έργα που εμπεριέχουν συγκίνηση και δημιουργούν οικειότητα. Μία συγκίνηση, βαθιά, που ακουμπάει στα ανθρώπινα υπαρξιακά όρια, όπου μέσα από την έκφραση, πολλές φορές τα ξεπερνάει, θέτοντας ζητήματα και προβληματισμούς που συνθέτουν το σύγχρονο εικαστικό αφήγημα.

Της Έφης Μιχάλαρου

Ξετυλίγοντας το νήμα της αφήγησης στα έργα σας υπάρχουν τρία στοιχεία που είναι δομικά. Η ζωγραφική, εκφραστική ζωγραφική όπως χαρακτηριζόταν την ονομάζετε, τα νήματα και ο λόγος. Ποιο είναι το πιο σημαντικό στοιχείο για σας και από που ξεκινάτε ένα έργο;

Τα έργα μου είναι παλίμψηστα εννοιών, υλικών και συμβολισμών. Η αφορμή για ένα έργο είναι ένας προβληματισμός, μία έννοια, ένα γεγονός, μία συμπεριφορά... και συνήθως ξεκινάω με ζωγραφική, που με ενδιαφέρει να πάρει σχήμα η εικόνα και οι συσχετισμοί πίσω από την αφορμή. Παράλληλα συγκεντρώνω τα υλικά, που είναι γεμάτα συνειρμούς και σύμβολα και ο λόγος που καταγράφει τον κόσμο στη συνείδησή μας.

Γνωρίζουμε ότι παράλληλα με τα εικαστικά, γράφετε σταθερά ποίηση, η οποία κατέχει ένα σημαντικό κομμάτι, γι' αυτό και δεν την χρησιμοποιείτε μόνον στο έργο σας, αλλά εκδίδετε και βιβλία. Τι σημαίνει για σας η έκδοση και το βιβλίο;

Πολύς κόσμος αγαπάει την ποίηση, αλλά λίγοι διαβάζουν. Εκδίδω τα βιβλία μου γιατί αισθάνομαι ότι κλεισμένα τα ποιήματα στα συρτάρια είναι σαν εγκλωβισμένα και θέλω να βγουν στον ήλιο και να περπατήσουν μαζί με τους ανθρώπους. Πόσοι θα τα καλημερίσουν, είναι άλλο θέμα. Συμβαίνει, όμως,

κάποιοι να μας χαμογελούν στο δρόμο ή τυχαία να ακούσουμε κάτι που δεν το ξεχνάμε.

Νήματα, υλικό αγαπημένο πολλά χρόνια, που όμως στην καινούργια ενότητα έργων σας, συνδιαλέγεται με το οικοδομικό πλέγμα. Τι ρόλο παίζει η συνύπαρξη ενός ευτελούς υλικού, όπως το οικοδομικό πλέγμα που είναι ταυτόχρονα και στιβαρό, με τα νήματα και τις δαντέλες που μας παραπέμπουν στην γυναικεία ευθραυστότητα.

Το οικοδομικό πλέγμα, που οικο-δομεί και θεμελιώνει, είναι το υλικό που, βιωματικά και με συγκέντρωση, κεντάω τον λόγο. "Συναναστρέφεται" και "κατοικεί" με τα άλλα υλικά γιατί κανένας μας δεν είναι μονοδιάστατος και η ουσία και η ομορφιά είναι στην συνομιλία και στην συνδιαλλαγή.

Όλα τα παραπάνω υλικά συνθέτουν έναν κόσμο, ένα εικαστικό έργο που το διαποτίζει βαθιά η συγκίνηση.

Έχετε δίκιο με ενδιαφέρει η συγκίνηση και όχι το συναίσθημα. Το συναίσθημα είναι άμεση και προσωπική αντίδραση ενώ η συγκίνηση κινείται σε βαθύτερα στρώματα και χτυπάει τη πόρτα περισσότερων ανθρώπων. Όταν δε είναι και ακάλεστη, όπως την φέρνει η Τέχνη, τότε τα χέρια της είναι γεμάτα δώρα.

Παρόλο που δεν είναι εμφανής η ανθρώπινη παρουσία στα έργα σας, στο επίκεντρο όμως είναι ο άνθρωπος, σας απασχολεί η ανθρώπινη ύπαρξη και όλα όσα τον ταλανίζουν;

Ναι ακριβώς με απασχολούν όσα μας συμβαίνουν και είτε μας προβληματίζουν είτε όχι, τις περισσότερες φορές, ίσως, αξίζει να τα ξαναδούμε. Δεν έχουν σημασία οι απαντήσεις. Η διαδικασία ξεκινά όταν τεθεί το ερώτημα. Και η Τέχνη αυτό κάνει.

Τελειώνοντας και πριν σας ευχαριστήσω, σκεφτόμουν ότι την περίοδο του εγκλεισμού και της καραντίνας, υπήρξε μία έντονη συζήτηση σε σχέση με την εξαύλοποίηση της τέχνης μέσα από την τεχνολογία, με διαδικτυακές εκθέσεις, έργα, συμμετοχές. Παράλληλα πολλοί καλλιτέχνες, την βίωσαν σαν μία περίοδο πένθους και απώλειας χρόνου, αντίθετα εσείς όπως γνωρίζουμε, δουλέψατε πάρα πολύ. Τι σήμαινε για σας αυτή η περίοδος;

Αυτή η περίοδος ήταν πολύ δημιουργική γιατί ο χρόνος είναι ένας παράγοντας που δημιουργεί χώρο για ανάλυση και πειραματισμό. Η παραγωγικότητα έχει μικρότερη σημασία μπροστά στην εκλέπτυνση της αντίληψης και στα κανάλια έκφρασης.

Info: Επιμέλεια: Έφη Μιχάλαρου, Εικαστικός Κύκλος ΔΛ, Ακαδημίας 6, 10671 Αθήνα, Διάρκεια: 10/2-4/3/2023, Ημέρες & Ώρες: Τρ. & Πेम.-Παρ. 11:00-20:00, Τετ. & Σαβ.11:00-16:00, <https://ikastikoskiklos.com/el/>

Πρώτη Δημοσίευση: www.dreamideamachine.com

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου